

* Z F D 6 C O 8 1 8 8 E *

Participatie Advies Raad (PAR)
Schaepmanhoeve 79
2743 JV WADDINXVEEN

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons kenmerk:

Bijlagen:

Voor informatie:

Contactpersoon:

Telefoonnummer:

Afdeling Maatschappij

C. Dewnarain

14 0182

Z/19/034805-78795

VERZONDEN 3 OKT 2019

Onderwerp: Reactie aanvullend PAR advies 23 op beleidskader Sociaal Domein 2019-2023

Geachte heer Van Holsteijn,

Op 16 september jl. hebben wij een aanvullend advies van de Participatie Adviesraad op het beleidskader Sociaal Domein 2019-2023 mogen ontvangen. Allereerst danken wij u voor uw zorgvuldige en uitgebreide advies. Ook willen wij onze dank uitspreken voor de inspanningen die door uw raad zijn geleverd in een kortere periode dan de gebruikelijke zes weken.

Wij hebben uw advies besproken. Enkele adviezen hebben wij overgenomen. Op uw advies wordt de bijlage met de resultaten van de Participatiemaand Oktober weggelaten. Enkele adviezen zijn meegenomen als aandachtspunt voor de nog op te stellen uitvoeringsplannen. Een deel van de adviezen heeft betrekking op de relatie tussen het beleidskader Sociaal Domein en de financiële context geschetst in de Kaderbrief 2020 – 2023 en het nog vast te stellen lokaal Gezondheidsbeleid. Ook geeft u ons het advies de indicatoren in de monitor Sociaal Domein scherper te definiëren. Wij hopen dat onze reacties recht doen aan uw advies.

Door middel van deze brief treft u onze volledige reactie op elk afzonderlijk onderdeel van uw advies aan. In deze brief zijn alleen uw adviezen overgenomen en niet de inleidende tekst waaruit blijkt waar het advies op is gebaseerd. De volledige tekst is te lezen in het advies.

Inleiding

Allereerst willen wij kort ingaan op hetgeen u schetst in hoofdstuk 1 van uw advies. U geeft aan dat de inhoud van de Kaderbrief 2020-2023 van invloed is op het beleid met betrekking tot het sociaal domein en daarom thuishoort in de opsomming van 'overige kaders' in het beleidskader. Op het beleidskader Sociaal Domein zijn diverse kaders van toepassing, zoals de Leidraad Samenlevingsparticipatie. Ook de Kaderbrief is daar een van. In het beleidskader is hier aandacht voor, door te schetsen dat de nieuwe financiële context van invloed is op wat wij kunnen bereiken in het sociaal domein, maar ook dat wij blijven kijken naar de vijf uitgangspunten die richting geven aan de uitgaven. Dit beschrijven wij in het financieel kader (hoofdstuk 6). De opsomming onder 'overige kaders' zal voor de volledigheid worden uitgebreid met de Kaderbrief.

Advies 35: *De PAR adviseert op voorhand aan te geven welke van de twee perspectieven leidend, dan wel doorslaggevend zal zijn: het financiële perspectief of zelfredzaamheid in het gesprek met de zorgvrager.*

Reactie: Het uitgangspunt blijft dat inwoners de zorg krijgen die nodig is. In de beoordeling wordt een afweging gemaakt en hulpmiddelen daarbij zijn het beleidskader (vijf uitgangspunten) en de verordening (de regels). We kunnen niet de uitspraak doen dat één van de twee perspectieven leidend of doorslaggevend is, beide zijn namelijk belangrijk. Per casus wordt bekeken welke afweging wordt gemaakt, zodat op die manier maatwerk kan worden geboden. In het financieel kader (hoofdstuk 6) geven we aan dat we kijken vanuit vijf uitgangspunten, zodat iedereen zorg krijgt die passend is, maar ook dat deze richting geven aan de keuzes die worden gemaakt aan de uitgavenkant. Uitgaven worden beoordeeld in de mate waarin zij een bijdrage leveren aan het oplossen en voorkomen van hulpvragen.

Advies 36: *De PAR adviseert in het beleidskader expliciet op te nemen dat bij elk gesprek een cliëntondersteuner aanwezig moet zijn. Dit moet aan de betrokkenen worden gemeld in het kader van het voorbereiden van het keukentafelgesprek.*

Reactie: Het is bij wet vastgelegd dat inwoners door de gemeente geïnformeerd moeten worden over de mogelijkheid om een cliëntondersteuner in te schakelen. Dit doen wij ook. De keuze om hier daadwerkelijk gebruik van te maken ligt bij de inwoner en is niet aan de gemeente. Er zijn namelijk ook inwoners die daar geen gebruik van wensen te maken. In het beleidskader is op uw eerdere advies nadrukkelijker aangegeven (zie kader pagina 11) dat inwoners kosteloos gebruik kunnen maken van een cliëntondersteuner en dat de gemeente hierover acties informeert o.a. via folders en de website. Uw advies om expliciet in het beleidskader op te nemen dat een cliëntondersteuner bij elk gesprek aanwezig moet zijn, is in de praktijk onhaalbaar en niet wenselijk vanuit het perspectief van de inwoner met een vrije keuze. Dit nemen wij daarom niet over.

Advies 37: *De PAR adviseert om in het beleidskader expliciet op te nemen dat er sprake moet zijn van een onafhankelijk cliëntondersteuner waar de cliënt recht op heeft om aanspraak op te maken.*

Reactie: De onafhankelijkheid van de cliëntondersteuner is eerder onderwerp van gesprek geweest. Vastgesteld is dat de cliëntondersteuners voldoende onafhankelijk kunnen opereren. Vanuit de cliëntondersteuners zelf wordt dit in ieder geval niet als probleem ervaren. Daarnaast opereert Wadwijzer in opdracht van de gemeente, en wordt het niet zozeer gezien als onderdeel van de gemeente, maar eerder als een voorportaal.

Advies 38: *De PAR adviseert de gemeente er alert op te zijn dat mensen met een hulpvraag die doorverwijzing naar specialistische hulp vereisen het preventieve veld niet meer bereiken, omdat daar gaten in ontstaan.*

Reactie: Een van de uitgangspunten in het beleidskader is 'inzet op preventie'. Dit betekent dat preventie een belangrijk aspect is en blijft bij het oplossen van een hulpvraag. Er is niet zozeer sprake van een 'afzwakking' van het preventieaanbod, wel van het niet extra investeren in het preventieaanbod. In het licht van de landelijke trends (o.a. meer (complexe) hulpvragen) zijn wij ons bewust van het belang van het opvangen van hulpvragen in een zo vroeg mogelijk stadium. Wij zullen monitoren in hoeverre dit van invloed is op het beroep op maatwerkvoorzieningen.

Advies 39: *De PAR adviseert dit te onderkennen en in het Beleidskader dit te benoemen met de insteek hier zich voor in te zetten.*

Reactie: Onder het uitgangspunt 'inzet op preventie' wordt aangegeven dat we samenwerken met diverse organisaties. Daarmee doelen we uiteraard op de inspanningen die verricht worden door deze organisaties

in het preventieve veld. De concrete maatregelen die nu genoemd worden (digitale vaardigheden en laaggeletterdheid) kunnen we meenemen in de uitwerking van het beleid in uitvoeringsprogramma's.

Advies 40: *De PAR adviseert zowel in het Beleidskader 2020 – 2023 als het Gezondheidsbeleid de benadering van de positieve gezondheid als vertrekpunt te hanteren met het onderliggende model. Daarmee wordt de afstemming ondersteund tussen activiteiten in het kader van het sociaal domein en die in het kader van de gezondheid. Beide terreinen gaan in essentie over de positieve gezondheid van de samenleving van Waddinxveen.*

Reactie: In de opzet van de bijeenkomsten die hebben plaatsgevonden in oktober 2018 is bewust voor gekozen open uit te vragen naar onderwerpen en thema's die er spelen. In essentie gaat het Sociaal Domein over het oplossen van de hulpvraag. Het voorkomen van de hulpvraag (ook wel preventie genoemd) raakt zowel het gezondheidsaspect en het sociaal domein. Enkele aspecten van het model van positieve gezondheid worden al belicht in het beleidskader Sociaal Domein, bijvoorbeeld 'omgaan met geld' en 'steun van anderen'. In het model is echter ook aandacht voor algemene indicatoren, waardoor het moeilijk te bewijzen is of er effect is op het sociaal domein. Onderdelen van het model zijn dus al opgenomen, daarmee voldoen we aan de wens van de PAR. In de uitvoeringsprogramma's kan hier nog eens naar worden gekeken.

Advies 41: *De PAR adviseert (zeker vanuit integrale aanpak) dat de overheid in het verlenen van vergunningen, benutting ruimte e.d. bewoners die hierin initiatieven hebben actief helpt en drempels wegneemt. Denk aan bouwinitiatieven waarbij kinderen ouders laten inwonen of een kangoeroewoning bouwen in de achtertuin of een kavel daarvoor benutten.*

Reactie: Zoals in het beleidskader staat heeft de fysieke leefomgeving invloed op het sociaal domein en andersom. In de relatie met het sociaal domein gaat het vooral om ruimte voor maatschappelijke voorzieningen, dus de inrichting van de openbare ruimte. Dit wordt meegenomen in de omgevingsvisie. Ten aanzien van uw advies om ruimte te geven aan initiatieven, werken wij vanuit de gedachte "hoe maken we initiatieven mogelijk". Dit is bij ruimtelijke ontwikkelingen al een uitgangspunt sinds 2012. In het huidige collegeprogramma is dit ook expliciet benoemd. Dit betekent niet dat altijd alles kan, maar dat er wel altijd gekeken wordt naar wat er kan en hoe dan.

Advies 42: *De PAR adviseert deze preventieve aanpak als zodanig te onderkennen en te benoemen in het beleidskader als concrete maatregel.*

Reactie: In het beleidskader is onder dit thema genoemd dat we aandacht hebben voor jeugdigen die opgroeien in armoede. In het uitvoeringsprogramma wordt verder invulling gegeven aan deze actie en eventuele samenwerking met partijen is hier onderdeel van.

Advies 43: *De PAR adviseert met betrekking tot mantelzorg en vrijwilligers ernaar te streven om samen met de zorgaanbieders op te trekken. Juist bij zorgaanbieders is wel veel know how op dit punt.*

Reactie: Dit advies nemen wij over en wij zullen dit uitwerken in het uitvoeringsprogramma onder het thema Mantelzorgers en Vrijwilligers. De PAR en andere organisaties zullen een rol krijgen in het meedenken/opstellen.

Advies 44: *Het uitwerken van een vrijwilligersbeleid samen met de betrokken (maatschappelijke) organisaties. Dit betreft onder andere de organisaties die vrijwilligers inzetten zoals Palet Welzijn, Zorgpartners, Wadwijzer en het Sociaal Team en de organisaties die bemiddelen tussen vraag en aanbod zoals HIP en SVW. Het beleid moet duidelijk maken wat de rol en bijdrage is van de vrijwilliger in het sociaal*

domein en hoe deze gestalte krijgt. Hierin komen verder onder ander aan de orde de relatie tussen de formele en informele zorg en de persoon waar de vrijwilliger zich tot kan melden als er sprake is bijvoorbeeld van het uitvoeren van taken waar de vrijwilliger niet toe bevoegd is.

Reactie: Dit advies nemen wij over en wij zullen dit uitwerken in het uitvoeringsprogramma onder het thema Mantelzorgers en Vrijwilligers. De PAR en andere organisaties zullen een rol krijgen in het meedenken/opstellen.

Advies 45: *Het ondersteunen en stimuleren van het vrijwilligers in wijken en buurten onder andere via de wijkplatforms.*

Reactie: Ook dit zullen wij meenemen bij de uitwerking van de uitvoeringsprogramma's.

Advies 46: *De PAR adviseert de gemeente om samen met zorgaanbieders, woningcorporatie, maatschappelijke zorgorganisaties en zorgkantoor/verzekeraar te werken aan een aanpak met betrekking tot het mentaal welbevinden wat houdbaar is voor de toekomst (2025 en verder).*

Reactie: Dit advies nemen wij over en wij zullen dit uitwerken in het uitvoeringsprogramma onder het thema Mentaal welbevinden. Dit doen we in samenwerking met het gezondheidsbeleid. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma hebben wij aandacht voor de huidige beleidsperiode (2019 tot 2023) en komen er ook trends en ontwikkelingen ter sprake. In de aanloop naar de volgende beleidsperiode kunnen de huidige uitvoeringsprogramma's geëvalueerd worden, zodat wordt bekeken wat er wordt opgepakt in het nieuwe beleid.

Advies 47: *De PAR adviseert te onderzoeken of het experimenteren met budgetten in de toekomst werkbaar zou kunnen zijn als oplossing naar het verlenen van minder zorg. Dit met name gericht op de toekomst want we houden het op de huidige wijze (financieel) niet vol.*

Reactie: Op dit moment zijn de nodige inspanningen verricht voor de Kaderbrief en wordt gekeken naar de beheersmogelijkheden om financieel uit te komen. In de jaarlijkse financiële rapportages (denk aan de begroting en de jaarrekening) wordt in de gaten te houden of we voldoen aan onze budget neutrale doelstelling. Het anders omgaan met de huidige budgetten is/wordt daarin meegenomen. Uw advies nemen wij mee in de verdere gedachtewisseling rondom dit onderwerp.

Advies 48: *Maak gebruik van de specificatie van de producten en de bijbehorende tarieven om inzicht te geven in het volume verstrekte, onderhanden en afgesloten opdrachten tot maatwerk en tevens het financieel volume.*

Reactie: In de huidige monitor Sociaal Domein zijn tabellen te zien waarin het gebruik van maatwerkvoorzieningen wordt bekeken vanuit de uitgaven en het aantal unieke inwoners. In het beleidskader betreft dit o.a. de punten 3, 4, en 7. De tarieven van de maatwerkproducten zijn publiek toegankelijk op de website van het Netwerk Sociaal Domein Midden-Holland (NSDMH).

Advies 49: *Maak gebruik van de specificatie van de producten om inzicht te geven in doorlooptijd van de verstrekte maatwerk opdrachten.*

Reactie: Deze doorlooptijden kunnen erg verschillend zijn per hulpvraag en per product: zo kan het voorkomen dat iemand voor een korte periode veel begeleiding krijgt, terwijl iemand anders gedurende een langere periode iets minder begeleiding krijgt. Omdat dit volgens ons geen inzicht biedt in onze missie en visie (zie hiervoor ook adviespunt 57) nemen wij dit adviespunt niet over

Advies 50: *Maak gebruik van levensgebieden van de positieve gezondheid om een samenhangend beeld te ontwikkelen met betrekking tot onder andere de categorie "Iedereen doet mee".*

Reactie: In het beleidskader worden naar ons inzicht al een aantal indicatoren voorgesteld waarmee ook naar het concept van positieve gezondheid gekeken wordt. Het betreft o.a. de punten 19, 31, 32, 33, en 34.

Advies 51: *Stem het uitwerken van de waardering van de positieve gezondheid af met het gezondheidsbeleid om tot een beeld te komen waar het betreft de stand van zaken met betrekking tot levensgebieden van de positieve gezondheid in Waddinxveen.*

Reactie: We blijven de afstemming zoeken met het lokaal gezondheidsbeleid, dit zullen we ook doen ten aanzien van de indicatoren die raakvlakken hebben.

Advies 52: *Herformuleer de genoemde items tot het meten van en laat de waardering erbuiten.*

Reactie: Dit advies nemen wij over. Wij zullen de items herformuleren ten behoeve van de objectiviteit en eenduidigheid.

Advies 53: *Neem als item op de aanwezigheid van een cliëntondersteuner bij de keukentafel gesprekken. Hierbij gaat om het aantal keren dat een cliëntondersteuner aanwezig was ten opzichte van het totaal aantal keukentafelgesprekken.*

Reactie: Op dit moment zijn wij bezig met de inrichting van de monitor van WadWijzer. Dit advies nemen we daarin mee.

Advies 54: *Neem als item de mate waarin beroep is aangetekend tegen een beschikking. Hierbij gaat het om het aantal beschikkingen en het aantal keren waarbij een beroep is aangetekend.*

Reactie: Dit advies nemen wij over.

Advies 55: *Neem als item op de mate waarin een beroep is gedaan op de vertrouwenspersoon. Hierbij gaat het om totaal aantal voorgesteld en besloten maatwerk en het aantal keren dat de betrokkene de hulp heeft inroepen van de vertrouwenspersoon.*

Reactie: Dit advies nemen wij over.

Advies 56: *Handhaaf de naam Wadwijzer. Dit voorkomt dat er op een aantal fronten onnodige onzekerheid ontstaat en allerlei omschakelingen worden toegepast. In het beleidskader kan immers eventueel worden opgemerkt dat er evaluatie van de activiteiten van Wadwijzer gaat plaatsvinden met een mogelijke herijking van de rol en bijdrage van Wadwijzer.*

Reactie: De aanpassing ten aanzien van het vervangen van de naam WadWijzer door preventieteam in het beleidskader, staat los van de naam WadWijzer. De reden dat wij voor deze wijziging hebben gekozen, is dat wij het beleidskader toekomstbestendig willen laten zijn. In het kader van de huidige financiële context, nemen wij onze dienstverlening onder de loep. Dat betekent dat wij onderzoeken hoe wij zo goed mogelijk onze dienstverlening kunnen invullen.

Advies 57: *De PAR adviseert indicatoren te hanteren om daadwerkelijk te sturen op hetgeen je vanuit je missie/visie wilt bereiken en niet uit beheersingsdrift die vaak tot schijnzekerheid leidt.*

Reactie: De indicatoren in de monitor Sociaal Domein zijn gekoppeld aan de vijf uitgangspunten. Per uitgangspunt zijn er een aantal indicatoren gedefinieerd. Onze uitgangspunten vloeien voort uit onze missie en visie. Zodoende dragen de inzichten uit de monitor bij aan onze missie en visie.

Advies 58: *De PAR adviseert dit beleidskader een afwegingskader te laten zijn en een aanzet om het roer echt om te gooien.*

Reactie: Dit betreft een abstract beleidskader, waarin we aangeven welke uitgangspunten belangrijk zijn, welke thema's we willen oppakken en welke financiële context een rol speelt. Een afwegingskader, in die zin dat we kiezen wat we gaan doen, zal daarom plaatsvinden in de uitwerking van dit beleidskader, in de uitvoeringsprogramma's.

Advies 59: *Volgens de PAR is deze bijlage niet van toegevoegde waarde op het Beleidskader en adviseert dan ook deze weg te laten.*

Reactie: Dit advies nemen wij over.

Met bovenstaande reactie verwachten wij op heldere wijze te hebben gereageerd op uw advies.

Hoogachtend,
namens burgemeester en wethouders van Waddinxveen,
wnd. hoofd van de afdeling Maatschappij.

(L. Grampon)

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'G' followed by a horizontal line and some scribbles.